

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 141 197/99-11056
Signatura: vn1as102

Oblastní pracoviště č. 14 Bruntál
Okresní pracoviště Ostrava

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola:	Mateřská škola Komenského 7, 79201 Bruntál
Identifikátor ředitelství:	600 130 940
Ředitelka školy:	Eliška Chlachulová
Zřizovatel:	Městský úřad Bruntál
Příslušný školský úřad:	ŠÚ Bruntál
Termín inspekce:	4. - 6. května 1999
Inspektoři:	Marie Pavličková, Mgr. Jarmila Němečková
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Řízení školy Podmínky a průběh vzdělávání
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Zřizovací listina, dokumentace o zařazení školy do sítě škol, přihlášky a evidence dětí, pracovní plány, plány výchovně vzdělávací činnosti, personální evidence, hospodářská evidence, třídní dokumentace.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1 Koncepční záměry, plánování výchovně vzdělávacího procesu

Dlouhodobým záměrem mateřské školy (dále MŠ) je zejména její profilace, zabezpečení komplexního rozvoje dítěte po všech jeho stránkách a nabídka širokého spektra nadstandardních aktivit dle zájmu rodičů, případně talentu a zájmů dětí.

Roční plán obsahuje cíle výchovy v období od tří do šesti let, přehled návyků k získání samostatnosti (vztahové, pracovní a návyky vedoucí k odpovědnosti), nástin chování dítěte v mateřské škole a jeho řeči. Profilace mateřské školy je upřesněna v oblastech:

- rozvoj pohybu a upevňování zdraví (plavání, dobrovolná tělesná výchova, sportovní gymnastika, baletní školička),
- rozvoj výtvarných a pracovních schopností dětí a podpora talentu (výtvarný kroužek),
- rozvoj vyjadřovacích schopností a talentu (dramatický kroužek), seznamování s cizími jazyky (dvě třídy s anglickým jazykem),

- rozvoj dechových a hudebních dovedností (flétničková školička).

Nedílnou součástí ročního plánu je přehled slavností v MŠ a přehled účasti dětí na akcích mimo mateřskou školu (vystoupení dětí jednotlivých kroužků, akce v Domě dětí a mládeže, akademie, kulturní program pořádaný městským úřadem aj.).

Plán byl projednán na společné poradě, je schválen a akceptován všemi zaměstnanci školy. Splněné úkoly jsou průběžně posuzovány a vyhodnocovány. Organizování pedagogických porad je optimální z hlediska četnosti, věcnosti a obsahu. Provozní porada se všemi zaměstnanci je organizována pouze na počátku školního roku.

Při plánování výchovně vzdělávacího procesu vycházejí pedagogické pracovnice z ročního plánu školy, úkoly pro výchovně vzdělávací činnost čerpají z materiálu Program výchovné práce - MŠ ČSR 1983, č.j. 33 483/83/201 a následně z něho rozpracovaných standardizovaných časově tematických plánů, využívají nabídku současné pedagogické literatury (např. publikace Šimon půjde do školy, Jdeme do školy aj.). Většina pedagogických pracovnic zpracovává týdenní plány s volenými náměty nebo tzv. společné přípravy.

Koncepce školy a plánování výchovně vzdělávacího procesu je hodnocena jako spíše nadprůměrná.

2 Odborné a pedagogické řízení

2.1 Organizační struktura

Škola má v provozu pět tříd, z toho dvě třídy zřízené podle § 4, odst. 7d vyhlášky č. 35/1991 Sb., o mateřských školách se specifickým zaměřením činnosti podle zájmu a talentu dětí - seznamování dětí s anglickým jazykem.

Mateřská škola s právní subjektivitou byla zřízena jako příspěvková organizace k 1. 1. 1996. Organizační řád školy je kvalitně zpracován a obsahuje všechny základní formy zabezpečení výchovně vzdělávacího programu a provozu školy. Je zde také popsán komunikační a informační systém řízení. Vnitřní řád školy je řádně projednán se zaměstnanci i rodiči a vyvěšen ve všech šatnách.

Organizace výchovně vzdělávacího procesu a provozu školy má jasně stanovená pravidla, hodnocena je jako spíše nadprůměrná.

2.2 Personální struktura

Na mateřské škole pracuje celkem deset pedagogických pracovnic, devět z nich splňuje odbornou a pedagogickou způsobilost stanovenou vyhláškou MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců, jedna učitelka je absolventkou střední školy s nástavbovým pomaturitním studiem a zkouškou z pedagogiky a psychologie. Krácení pracovní doby je minimální, činí v přepočtu celkem 9, 46 pracovního úvazku.

Na mateřské škole dále pracují na plné úvazky dvě správní zaměstnankyně, jeden člen civilní služby a dvě pracovnice školní jídelny. Vzhledem k velikosti a potřebám předškolního zařízení se jeví počet správních zaměstnanců jako nedostatečný. Dle ředitelky spoluvytvářejí ostatní pracovníci dobré podmínky pro práci učitelek a dětí.

Personální složení vytváří vcelku dobré podmínky pro činnost školy, nepřesahuje běžný průměr.

3 Kontrolní systém, kontrola a hodnocení

Systém kontroly zahrnuje průběžnou kontrolu chodu zařízení ředitelkou školy a dalšími pověřenými pracovníky (školnice, vedoucí školní jídelny) a sledování plánovaných termínů zadaných při kontrolách dalších správních orgánů. Pro hodnocení pedagogické práce a inovace je využívána hospitační činnost a evaluační nástroje vytvořené ředitelkou školy pro potřeby svého zařízení (individuální záznamy o celkovém vývoji a projevech dítěte v MŠ). Veškeré poznatky jsou probírány na pedagogických poradách a jsou z nich vyvozovány závěry pro další práci (viz zápisy z pedagogických porad).

Kritéria hodnocení pracovníků zohledňují především činnosti učitelek v nadstandardní nabídce školy, zastupování v době nepřítomnosti ředitelky a učitelku, která pracuje ve třídě s ředitelkou. Tento systém se jeví jako méně podnětný pro ty učitelky, které vybranou činnost nevykonávají.

Zjištěné výrazné klady i nedostatky kontrolního systému jsou v celku hodnoceny jako průměrné.

4 Informační systém - vnitřní a vnější

Vnitřní informační systém je založen na každodenním styku ředitelky se všemi zaměstnanci (výhodné umístění tříd v interiéru budovy umožňuje operativní předávání informací) a na struktuře porad, jejichž obsah a časové rozvržení (1krát za 4 - 6 týdnů) je uvedeno v dokumentaci školy. V šatně učitelek jsou umístěny další informační a metodické materiály, aktuální pokyny a termínované požadavky se zde vyvěšují na nástěnce. Všichni zaměstnanci jsou dostatečně a včas informováni o všech záležitostech týkajících se provozu a chodu zařízení.

Vnější informační systém byl posuzován z hlediska uskutečňování koncepčních záměrů školy zaměřených na prohloubení spolupráce s rodiči a na prezentaci výsledků školy ve veřejném životě. Škola organizuje pro rodiče časté ukázky výchovně vzdělávací činnosti, třídní schůzky, zajímavá setkání, přednášky a ukázky činnosti zájmových kroužků. Uskutečňuje také záměrná pozorování (pedagogická diagnostika) dětí a snaží se žádoucím způsobem ovlivňovat rodiče při výchově dítěte zavedeným adaptačním postupem, odbornou radou a pomocí. Neustálý zájem o tuto mateřskou školu svědčí o velké důvěře rodičovské veřejnosti.

Škola dále spolupracuje s Domem dětí a mládeže v Bruntálu, Kulturním střediskem a Vlastivědným muzeem v Bruntálu. V rámci této spolupráce organizuje různé slavnosti, akademie, kulturní a sportovní vystoupení dětí, návštěvy divadel a školní výlety. Tyto činnosti mají již své tradice a obohacují celkovou kulturu ve městě.

Informační systém jako celek je hodnocen jako nadprůměrný.

5 Vedení povinné dokumentace

Povinná dokumentace explicitně vyplývající ze současně platných právních předpisů je vedena řádně na nosičích dat předepsaných MŠMT ČR.

Formální stránka a vypovídací hodnota další kontrolované dokumentace školy je na standardní úrovni. Drobné nedostatky v evidenci dětí byly v průběhu inspekční kontroly odstraněny.

Vedení dokumentace školy je hodnoceno jako průměrné.

6 Plnění učebních plánů, popřípadě jiných schválených učebních dokumentů

Plnění výchovně vzdělávacího programu mateřské školy bylo posuzováno z hlediska dříve přijaté koncepce, úkolů ročního plánu a z hlediska předložených výchovných plánů jednotlivých tříd.

Pozorováním výchovně vzdělávacího procesu ve všech třídách a kontrolou třídní dokumentace (zpětná vazba) bylo zjištěno, že škola se snaží všemožně uspokojovat přirozené potřeby dětí, reaguje na zájem dětí a jejich rodičů nabídkou činností (seznamování s angličtinou), pečuje o nadané a talentované děti v oblasti hudební, výtvarné a zejména pohybové výchovy.

Škola dále klade důraz na kvalitní adaptační postupy u nově přijatých dětí, tvorbu návyků u nejmladší věkové skupiny a na všestrannou přípravu předškolních dětí pro plynulý přechod do základní školy.

Metody, formy a prostředky k uskutečňování těchto záměrů se v každé třídě různí a jejich kvalita je výhradně závislá na výchovném stylu každé učitelky. V některých třídách byla pozorována ještě poměrně značná organizovanost činností (frontální způsob, hromadné činnosti), které především formují tvorbu kolektivních návyků, ovšem méně podporují individualitu dítěte. U režimových momentů je významnou skutečností, že se děti stravují v jedné centrální jídelně a cvičení mohou být prováděna pouze ve dvou tělocvičnách. Za těchto podmínek se organizovaným přechodům nelze vyhnout.

Plánování přímé výchovné práce ve třídách je zaměřeno vždy na jednu věkovou skupinu (ve třídách se vyskytují i děti dvou věkových skupin) a tudíž vychází z vývojových možností daného věku. Evidentní je snaha o námětové plánování a volné vřazování především výtvarných a pracovních činností do ranního nebo odpoledního bloku. V třídní dokumentaci není zřetelně postihnuta např. péče o děti s odloženou školní docházkou a některé další uskutečňované zájmové aktivity.

Úroveň realizace deklarovaných plánů a záměrů školy v každodenním výchovně vzdělávacím procesu je hodnocena jako spíše nadprůměrná.

7 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům

Rozpočet školy umožňuje realizovat zvolený výchovně vzdělávací program. Finanční prostředky přidělené školským úřadem jsou využívány se zřetelem na pokrytí mezd, osobních příplatků a na průběžné vzdělávání pedagogů. Školský úřad zde dosud žádnou kontrolu neprováděl.

Finanční prostředky přidělené zřizovatelem jsou ve srovnání s předcházejícími roky velmi nízké. Pokračovat v rekonstrukci interiéru a dovybavit některých prostor novou podlahovou krytinou se jeví jako problematické.

Rozpočet školy v současné době umožňuje realizovat výchovně vzdělávací program na standardní úrovni.

8 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti

Mateřská škola je umístěna ve staré budově nedaleko hlavní komunikace. Technický stav budovy odpovídá době provozu (64 let). Nejpalčivějším problémem je současný špatný stav podlah (nerovný terén, značně opotřebované podlahové krytiny). Třídy jsou umístěny v místnostech různých velikostí. Pro celodenní pobyt dětí jsou však netradičně využívány i prostory chodeb a umývár. Běžně probíhá výchovně vzdělávací činnost i ve třídách ostatních oddělení a ve dvou tělocvičnách (jedna z nich je vybavena jako taneční

sál). Děti všech tříd se stravují ve společné jídelně v suterénu budovy. Každá třída disponuje odpovídajícím sociálním zařízením, čtyři třídy mají stabilní ložnice. Vybavení nábytkem je převážně řešeno policemi, čímž je zabezpečena dostupnost her, hraček, knih, výtvarného materiálu a učebních pomůcek. Židle a stoly pro děti odpovídají antropometrickým požadavkům. Podlahové krytiny jsou v převážné většině nevyhovující, staré, značně opotřebované, mnohdy ohrožující bezpečnost dětí. Mateřská škola je velmi dobře vybavena hračkami, učebními pomůckami, audiovizuální a didaktickou technikou. Učitelská i žákovská knihovna obsahuje nové tituly, knižní fond je průběžně doplňován.

Celkové vybavení a prostorové členění mateřské školy vyhovuje k realizaci výchovně vzdělávací činnosti, umožňuje hry dětí v malých skupinách. V průběhu dne dochází k přirozeným kontaktům všech dětí i pedagogických pracovníků, organizace provozu je však náročná a občas vede k násilnému ukončení či přerušení činností.

Školní zahradu tvoří poměrně velký oplocený pozemek se zatravněnou plochou. Je vybaven dvěma pískovišti (z nichž jedno není ohraničeno od travnatého terénu), klasickými kovovými průlezkami, za příznivého počasí variabilním nábytkem. Hraček, koloběžek a pomůcek pro hry dětí na školní zahradě je dostatečné množství, průběžně je vše obnovováno a doplňováno. Zastínění v letním období poskytují stromy a slunečníky.

Materiálně technické vybavení mateřské školy umožňuje pedagogickým pracovníkům realizovat v plném rozsahu výchovně vzdělávací činnost, je hodnoceno jako standardní.

9 Hodnocení psychohygienických podmínek

Podmínky tepelné a světelné jsou na mateřské škole optimální.

Výzdoba MŠ je tvořena zejména výrobky a výtvarnými pracemi dětí, je tak vytvořeno inspirativní a atraktivní prostředí pro děti i zaměstnance. Ke zlepšení estetického vzhledu některých tříd by přispěla bohatší květinová výzdoba.

Adaptační proces probíhá již při zápisu dítěte do mateřské školy, ředitelkou jsou rodiče a děti seznámeni s prostředím a od tohoto dne mají rodiče s dětmi možnost kdykoliv navštívit MŠ a sledovat výchovně vzdělávací činnost. Učitelky umožňují rodičům trávit chvíle v mateřské škole s dítětem, v průběhu školního roku jsou vstupy rodičů do tříd běžné a zvýšeným individuálním přístupem je dětem usnadňováno začlenění do kolektivu.

Režim dne je sestaven v souladu s psychohygienickými zásadami dětí předškolního věku, jsou stanoveny pevné režimové momenty. Na MŠ nedochází k přetěžování dětí, nároky kladené na děti jsou úměrné. Charakter činností je variabilní, spontánní a řízené činnosti jsou zařazovány s ohledem na věk dětí a na momentální situaci.

Odpolední odpočinek je realizován pro všechny děti, organizace odpočinku respektuje individuální potřebu spánku zejména v závěru školního roku u dětí nejstarší věkové skupiny. Při pobytu venku jsou respektovány povětrnostní a emisní podmínky.

Pitný režim je na škole zaveden, kvalitní stravu, respektující zásady zdravé výživy, zajišťuje školní jídelna při zdejší MŠ.

Organizace činností v prostředí školy respektuje psychohygienické potřeby dětí, tato oblast je hodnocena jako spíše nadprůměrná.

10 Hodnocení personálních podmínek

V pedagogickém sboru je vysoký podíl kvalifikovaných a aprobovaných učitelek. Tato skutečnost vytváří příznivý předpoklad pro kvalitní pedagogickou činnost. Dvě nové

učitelky s minimální praxí (1 -2 roky) pracují pod metodickým vedením ředitelky. Vedení školy podporuje odborný růst všech pedagogů a vytváří pro to potřebné podmínky z hlediska poskytovaného času i finančních prostředků. Výběr ze vzdělávací nabídky se řídí především osobním zájmovým zaměřením jednotlivých učitelek (hudební výchova, výtvarná výchova, anglický jazyk, pohybová výchova), některé získaly příslušná osvědčení. Poznatky jsou uplatňovány zejména v nadstandardní nabídce školy. Dokladem toho je úspěšnost dětí při veřejných vystoupeních např. v gymnastice, dramatizaci, baletní školičce, ve hře na flétnu nebo na výstavách výtvarných prací včetně výzdoby školy.

Pracovníci školní jídelny a provozní pracovníci spoluvytvářejí dobré podmínky pro práci pedagogů a život dětí v MŠ. Kolektiv zaměstnanců je v současné době stabilizován.

Personální podmínky jsou vzhledem k uvedeným skutečnostem optimální.

11 Hodnocení z hlediska kvality výchovně vzdělávacího procesu

Hodnocení vychází z hospitací dopoledních činností. Jejich obsah i pedagogický záměr byl posuzován z hlediska předložených plánů, činnost pedagoga byla sledována z hlediska návaznosti, přiměřenosti, motivace a z hlediska užitých metod, forem a prostředků k dosažení cíle.

Pedagogické pracovnice pracují rozmanitými formami a metodami práce, evidentní je však jejich společný zájem - plnit danou koncepci školy a komplexním přístupem rovnoměrně rozvíjet všechny stránky osobnosti dítěte.

V průběhu inspekce byly provedeny hospitace dopoledních bloků ve všech třídách mateřské školy, které zahrnovaly hry, organizace stravování a programově řízené činnosti. Učitelky byly na přímou práci s dětmi zodpovědně připraveny, ve vlastní výchovně vzdělávací práci byl kladen důraz na frontální práci, v menší míře byly zařazovány činnosti skupinové a individuální. Většinou bylo využíváno variability jednotlivých činností, propojení jednotlivých výchov. Pedagogické postupy a motivace byly v převážné většině hospitací voleny správně, pouze některé řízené činnosti byly méně obsahově a motivačně nápadité a vyznačovaly se činnostmi s mírným manipulativním nátlakem učitelky (bez možnosti dětské volby a činností na základě dobrovolnosti). Dětem byla v průběhu sledovaných činností nabízena možnost využívání prostoru, měly k dispozici dostatečné množství her, hraček i učebních pomůcek. Učitelkami bylo pro posílení sebevědomí dětí vhodně využíváno pozitivního hodnocení. Organizace činností akceptovala přiměřené nároky na osobní tempo jednotlivých dětí ve vztahu k běžným požadavkům pro danou věkovou skupinu.

V práci učitelek se odráží poznatky získané průběžným vzděláváním zejména v oblasti odborné (hudební, výtvarné, cvičitelské praxe), v menší míře se projevuje kreativita při volbě účinných metodických postupů směřujících ke spontaneitě dítěte, k jeho osobní samostatnosti a vysoké citové angažovanosti.

Ve všech třídách docházelo k přirozené vzájemné komunikaci a k žádoucí interakci mezi učitelkou a dětmi. Atmosféra byla všude velmi příznivá, děti měly k dispozici dostatečné množství vhodných hraček, pomůcek a materiálů. V pedagogickém procesu byla neformálně využívaná didaktická technika a hra na klavír.

Při provedených hospitacích byly výsledky pedagogické práce učitelek hodnoceny dle hodnotící škály v rozmezí vynikající až standardní.

Kvalita výchovně vzdělávací činnosti je v souhrnu hodnocena jako spíše nadprůměrná.

12 Hodnocení z hlediska výsledků výchovně vzdělávací činnosti

Výchovně vzdělávací činnosti MŠ jsou celkovou skladbou programu orientovány na rovnoměrný rozvoj dětské osobnosti. Úroveň výsledků výchovně vzdělávací činnosti je na základě hospitací hodnocena v oblastech:

- *rozvoj citový, sociální a mravní* - na mateřské škole jsou vytvořeny dobré podmínky k emocionálnímu uspokojování dětí s pozitivními citovými prožitky, děti získávají kladný vztah ke svému nejbližšímu okolí v celkové atmosféře důvěry a bezpečí, je zde zřejmá přirozená uvědomělá kázeň s dodržováním základních společenských principů,
- *sebeobslužné dovednosti a hygienické návyky* - hygienické návyky, kultura stolování, rozvíjení samostatnosti i vedení dětí k udržování pořádku jsou na standardní úrovni,
- *řeč a komunikativní dovednosti* - slovní zásoba je dětmi přiměřeně využívána v odpovídajícím významu, je úměrná věkovým kategoriím, souvislé a přirozené vyjadřování je na velmi dobré úrovni,
- *orientace dítěte v prostředí* - je díky organizačnímu uspořádání na mateřské škole u všech dětí bezproblémová,
- *rozvoj poznávacích procesů* - při průběžném formování základních poznávacích procesů a schopností dětí a při rozvíjení základů logického myšlení odpovídají znalosti dětí jejich věku,
- *tělovýchovné činnosti* - pohybové dovednosti jsou většinou na velmi dobré úrovni, je evidentní systematická práce v této oblasti a působení v kroužcích s tělovýchovným zaměřením,
- *výtvarné dovednosti* - kresebné projevy a výtvarné vyjadřování představ jsou velmi dobré, volené náměty, techniky i použité materiály jsou pestré, nápadité jsou výtvarné práce dětí výtvarného kroužku,
- *hudební dovednosti* - projevy zpěvu dětí s nástupem po předehře jsou přirozené, u dětí je rozvíjeno rytmické cítění a jsou zdokonalovány přirozené a taneční pohyby.

Výsledky výchovně vzdělávací činnosti jsou celkově hodnoceny jako spíše nadprůměrné.

ZÁVĚRY

Škola svou činností a svým působením poskytuje dětem i jejich rodičům kvalitní výchovně vzdělávací program.

V průběhu inspekční kontroly nebylo zjištěno porušení obecně platných právních předpisů.

Kvalita výchovně vzdělávacího programu a úroveň odborného a pedagogického řízení školy jsou celkově hodnoceny jako spíše nadprůměrné.

razítko

Podpisy inspektorů:

vedoucí týmu Marie Pavlíčková v.r.

členové týmu Mgr. Jarmila Němečková v.r.

V Bruntálu dne 17. května 1999

Inspekční zprávu jsem převzala dne 18. května 1999

razítko

Podpis ředitelky školy Eliška Chlachulová v.r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitelka předškolního zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání / odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: MěÚ Bruntál	1999-06-02	141 210/99-11056
Školský úřad: Bruntál, Květná 64	1999-06-02	141 189/99-11056

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
		Připomínky nebyly vzneseny.